

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w roku 2014

W rok 2014 stargardzkie muzeum wkroczyło ze zmienioną, zaledwie kilka miesięcy wcześniej, nazwą. Był to także pierwszy, pełny rok funkcjonowania Bastei w nowej, poremontowej odsłonie. W omawianym roku wystawa stała *Miejsce z historią. Stargard od czasów późnego średniowiecza do lat 20. XX w.* prezentowana w tym obiekcie otrzymała I nagrodę w konkursie „Zachodniopomorskie Muzealne Wydarzenie Roku 2013”.

W roku sprawozdawczym rozpoczęliśmy kolejny, duży remont – pomieszczeń przeznaczonych na magazyn archeologiczny. Projekt ten realizowny jest przy wsparciu finansowym MKiDN oraz miasta Stargard. Inwestycja ta, ważna nie tylko dla MAH, ale i regionu, jest zaplanowana na kilka lat. Mamy nadzieję, że w jej rezultacie rozwiązany zostanie ważny problem jakim jest przechowywanie zabytków pozyskanych w trakcie prac archeologicznych. Od wielu już lat prowadzimy badania na terenie miasta Stargardu, które przynoszą wymierne korzyści – w postaci dużej ilości zabytków, które w znaczący sposób wpływają na nasz stan wiedzy o przeszłości miasta.

W 2014 r. zakończony został drugi sezon prac badawczych, prowadzonych przez Dział Archeologii MAH i Katedrę Archeologii Uniwersytetu Szczecińskiego, na miejscu gdzie usytuowana była dawniej kaplica św. Jakuba (u zbiegu ulic Gdańskiej, Światopelka i Marii Skłodowskiej-Curie).

Spośród wielu wydarzeń, które organizowaliśmy, do tych, które cieszyły się największym zainteresowaniem naszych gości należały „Noc Muzeów” i „Dzień Historyczny” stanowiący część „Dni Stargardu”. Muzealna noc odbywała się w klimacie sportowym. Jej scenariusz oparty był o wystawę przygotowaną przez Dział Historii i Badań nad Społecznością Lokalną *W zdrowym ciele zdrowy duch. Sport modny nie od dziś.*

Podczas „Dnia Historycznego”, którego organizatorem MAH było po raz pierwszy, tuż przy Bastei ulokował się obóz wojsk cesarskich i szwedzkich przeniesionych w czasie z okresu wojny trzydziestoletniej. Rekonstruktorzy – członkowie czeskiej grupy *Zemská hotovost* – odtworzyli zdobycie obozu wrogich wojsk, a także wiele innych scen rodzajowych.

Działalność merytoryczna MAH koncentrowała się wokół przygotowywania wystaw, publikacji, prac badawczych i projektów.

We wrześniu 2014 r. w Szczecinie odbył się „XIX Powszechny Zjazd Historyków Polskich” zorganizowany pod hasłem „Polska-Baltyk-Europa”. Obrady poprzedzały sympozja specjalistyczne (tzw. wigilijne), z których część miała miejsce poza Szczecinem. Jednym z nich było Forum Muzeów Historycznych, którego inicjatorem, a następnie współorganizatorem wraz z Polskim Towarzystwem Historycznym było MAH. Patronat honorowy nad obradami, które odbyły się w stargardzkim Ratuszu objął Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Forum nosiło tytuł Historia a współczesne narracje muzealne. Referaty wstępne wygłosili dr hab. Piotr Majewski oraz prof. dr hab. Anna Ziębińska-Witek. Wśród uczestników byli wybitni polscy historycy i muzealnicy. Celem spotkania była wymiana poglądów i opinii na temat narracji historycznych we współczesnym muzealnictwie oraz ich wpływu na kształt pamięci zbiorowej społeczeństwa.

W omawianym roku zaprezentowaliśmy osiem wystaw czasowych, spośród których pięć powstało według scenariuszy autorskich pracowników MAH. Najważniejszą wystawą była prezentacja jednego eksponatu tj. kufla monetowego małżonków von Lockstädt. Wystawie *W czasach, gdy Stargard był stolicą... O kuflu monetowym małżonków von Lockstädt* towarzyszył katalog z tekstami Marcina Majewskiego i Grzegorza Śnieżko. Oprócz wymienionej już wyżej wystawy poświęconej historii sportu prezentowaliśmy także: *Światło-czule świadectwa przeszłości. Stargard na archiwalnych fotografiach, planach, rysunkach* oraz I wojna światowa 1914-1918.

Pracownicy MAH w Stargardzie przygotowali trzy wystawy plenerowe. Dwie z nich – Stargard - miasto nad Iną oraz Stalag II D – były czasowo prezentowane w parku Chrobrego. Trzecia pt. Stargard – wojna trzydziestoletnia ma charakter stałej ścieżki edukacyjnej usytuowanej wzdłuż murów obronnych od Bastei w kierunku dawnej Bramy Świętojańskiej.

Wystawa poświęcona serbskim jeńcom wojennym przebywającym w czasie II wojny światowej w obozach jenieckich na terenie II Okręgu Wojskowego prezentowana była w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu.

W 2014 r. MAH było wydawcą kilku publikacji, w tym dwóch poświęconych historii lub ikonografii okolicznych miejscowości. Pierwsza – autorstwa niżej podpisanej – to niewielki formatem i objętością album, w którym zebrano widoki wsi wchodzących w skład dzisiejszej gminy Kobylanka. Druga (w tym przypadku MAH było współwydawcą wraz z Instytutem Historii i Stosunków Międzynarodowych US) to praca pod redakcją Agnieszki Gut i Moniki Ogiewy-Sejnoty, które z grupą studentów zajęły się historią Sowna.

W omawianym roku wydane zostały także dwie książeczki edukacyjne. Tym samym zapoczątkowana została seria publikacji przeznaczonych dla dzieci i młodzieży. Oba „Zeszyty Edukacji Muzealnej” zostały opracowane przez Marcina Burdzieja w oparciu o zbiory naszej instytucji. *Klucz do Bastei (Schlüssel zur Bastei)* – książeczka pozwalająca na samodzielne, dalsze poznawanie wystawy prezentowanej w Bastei – wydany został w dwóch wersjach językowych. *(Nie)znane historie* były częścią projektu realizowanego przez Starostwo Powiatowe w Stargardzie, a dofinansowanego ze

środków Wiejskiej Inicjatywy Rozwoju. *Klucz do Bastei* powstał w ramach projektu Muzeum bez granic. Nowe formy edukacyjne dla młodzieży polskiej i niemieckiej w Bastei/ Museum ohne Grenzen. Neue Unterrichtsformen für die Polnische und Deutsche Jugendliche in der Bastei (Fundusz Małych Projektów (FMP) Interreg IV a). Projekt ten realizowany był przez Dział Edukacji, Promocji i Upowszechniania Sztuki MAH i obejmował wiele różnych działań w obszarze edukacji muzealnej. Jego odbiorcami i uczestnikami byli polscy i niemieccy edukatorzy muzealni, muzealnicy, dzieci i młodzież. Edukatorzy brali udział w wyjeździe studyjnym, najmłodszy uczestnicy zaś w lekcjach muzealnych oraz w dniu integracyjnym.

W minionym roku odbywały się także cykliczne już „Muzealne Spotkania z Przeszłością”, wykłady otwarte wygłaszane przez pracowników MAH w związku z obchodami rocznicowymi, objazdami studyjnymi i innymi otwartymi spotkaniami, a także debaty i promocje książek. W ofercie edukacyjnej pojawiły się takie nowości jak zajęcia rodzinne skierowane do uczestników w zróżnicowanym wieku, a także gra miejska.

W 2014 r. we wszystkich naszych obiektach oraz w sezonie letnim w kościele Mariackim przyjęliśmy przeszło 20 tys. zwiedzających, przeprowadziliśmy 273 zajęcia muzealne, w których wzięło udział 6045 uczestników oraz 122 przyjęcia urodzinowe dla dzieci w wieku od 5 do 12 lat.

Jolanta Aniszewska

Ryc. 1. Wystawa *W czasach, gdy Stargard był stolicą... O kufłu monetowym małżonków von Lockstädt.*
Fot. MAH w Stargardzie

Ryc. 2. Kufel monetowy małżonków von Lockstädt. Wernisaż wystawy. Fot. MAH w Stargardzie

Ryc. 3. Dni Stargardu 2014 – „Dzień Historyczny“. Fot. J. Rusnok, MAH w Stargardzie

Ryc. 4. „Dzień Historyczny” – inscenizacja życia obozowego. Fot. J. Rusnok, MAH w Stargardzie

Ryc. 5. Aplikacja edukacyjna opracowana w ramach projektu *Muzeum bez granic*Ryc. 6. Jedna z kart zeszytu edukacyjnego *Klucz do Bastei*